

UKA 2024/28

3/10-2024

Jens-Frederik Nielsen

**Uunga siunnersuut: Takornaviartitsinermut, sumiiffinni nunami aalajangersimasuni zone-nut
agguaasarneq il.il. inuussutissarsiuutigalugu ingerlatsinermi aammalu killeqartunik sumiiffit ilaanni
angalaarsinnaaneq pillugit Inatsisartut inatsisaat**

(Inuussutissarsiornermut, Niuernermet, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut

Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

(Siullermeerneqarnera)

Qujanaq Naalakkersuisut siunnersummut.

Tamatta isumaqatigaarput, takornariaqarneq isertitassatut pingaarutilinnut annertuumik inississinnaammat. Nuummi Ilulissanilu atlantiku qulaallugu ikaariaannaallugu mittarfissuarnik sanasoqarnissaanik aalajangertoqarmat sulineq aallartippalput, nunarpot takornarissanik tикинneqarnissaa ajornannginnerulerujussuartussangorlugu sinaakkusiinitsigut. Taassumalu kingunerisussaassavaa, takornarissat amerlanerusut tikittalerterat, taamaattoqarnissaalu takussutissaqalereerpoq.

Tassunga atasumik pingaartuuvoq, uagut nunatut takornarissat pissutsinik pitsasunik misigisassanillu pitsasunik neqeroorfigisinnaanissaat. Soorunalumi aamma pingaartuuvoq, uagut Kalaallit Nunaanni nunaqavissut, sappinngisamik annerpaamik takornariaqarnerup annertusineranik aningaasanik isertitaqartut.

Taamatuttaaq pingaartuuvoq, avatangiisitta eriagisassap mianersuuttuarnissa imaalillugu, Kalaallit Nunaat takornarissanit tikitassatut pilerinartuujuarlunilu pissanganartuaannartunngorlugulu. Taamaammat isumassarsiatsialaavoq, zoninut agguataarisinnaaneq, killilimmik imaluunniit pallinneqaqqusaanngitsunik, pinngortitatta eriagiurnissaa siunissamut qulakkeerumallugu.

Demokraatinut tikkussallugu pingaaruteqarpoq, qulakkiissagipput, inatsisip nutaap ineriarneq pitsaasoq naallerassangimma. Qulakkeertariaqarparput, avataaniit suleqatitsinnut suli pilerinartuarnissaa takornariaqarnermut aningaasaliinisaq inuussutissarsiummi tamakkiisumik isertitat annertusarumallugit. Taamaammat iluarisimaarpalput, Naalakkersuisut tusarniaanermi akissutit tusarnaarsimammattiget takornarialerinertertik ingerlatsinissamut akuersissuteqarnissamut pingajorarterutaat marluk kalaallinit pigineqassasut pilersaarutaajunnaarsinnejarmat. Piumasaqaatip taamaattup qularnanngitsumik kingunerisimasinnaassaluarpa, avataaniit suleqataaruttiit aningaasaliinissaasa pinngitsoornerat. Tamanna tunngavigalugu taperserparput, Naalakkersuisut piumasaqaat oqilisarumagamikku, pigineqatigiissut kalaallinit affaa sinnerlugu pigineqassasunngorlugu. Piumasaqaat naleqquutuuvoq pingaaruteqarlunilu nunaqavissut annertunerpaamik isertitaqarnissaannik qulakkeerissalluni. Uagununa nunarpot. Uagulluna nunaqavissut, isertitat annerpaartaanik tigusisussat. Piginnittuusinnaaneq kisimik pinngikkaluarlugu isumaqarpugut Naalakkersuisut aamma qulakkeertariaqaraat suliffeqarfiit kiffartuussinissamik isumaqatigiissutilit taamatullu suliffeqarfiit

inuiaqatigiit pigisaat namminersortunut ineriarorussutunut unammillissanngitsut. Ilumoorsinnaanngilarmi inuussutissarsiorusuttut nunaqqatigut isiginnaartuuginnartinneqarnrat suliffeqarfinningaannit nunatta karsia qularnaveequtigalugu ingerlarsortuniik. Tamanna naligiittumik unammilleqatigiinnertut taaneqarsinnaanngilaq unittariaqarporlu.

Pissusissamisoopoq takornariaqarnermik ingerlataqarnissamut akuersisummik piumasaqaateqartoqalernissaa. Akuersisummik pissarsinissamut piumasaqaatit taperserpagut, tassa takornarialerinermut akuersisummik pissarsissagaanni sillimmaasiinerit sillimaniarnermullu pilersaarut pisariaqartut pigineqareersimassammata akuersisummik tunineqannginnermi.

Taamatuttaaq iluarismaarnarpoq, immikkut akuerineqarnissaq periarfissanngussammat imasilluni, nunaqvissut, saniatigut takornariaqarnikkut ingerlatsisinnaanngorlugit, akuersisummik peqaqqaratik. Taamaattumillu Naalakkersuisut siunnersuutigaat, immikkut akuersisummik pissarsissagaanni innuttaasup takornarialerinermi isertitai ukiumut 50.000 koruunit qaangissanngikkai. Tamanna Demokraatininit kissaatigaarput, misisorluarneqassasoq, killissarititaq naammannersoq imaluunniit qaffasinnerusariaqarnersoq.

Assersuutigalugu takorloorneqarsinnaavoq, inuussutissarsiutigalugu piniartup isertitaminut tapertatut takornarissanik qimussiuassinssamik neqerooruteqarusuttoq. Qimussiuissineq taamaattoq takornarissanut pilerinarluinnartuuvoq, taamaallunilu inuussutissarsiutigalugu piniartup akigitiani qaffasissinnaallugu. Uani piniartumut namminermut aammalu inuiaqatigiinnut tamarmut uggornassaaq, inuussutissarsiutigalugu piniartup isertitaqarnissamut killigititaasoq sukkasuumik anguppagu, taassumami kingunerissammagu, inuussutissarsiutigalugu piniartup isertitai annikinninngussasut taamatullu akileraarutinut akiliutai ikinnerullutik.

Aammattaaq Demokraatinut tikkuassallugu pingartuuvoq, isumaqatigigatsigu, kaffillererit, qilaatersornerit, uaajeernerit allallu kulturimut tunngassuteqartut akuersissuteqarnissamik piumasaqaasersorneqanngimmata.

Naggataatigut oqarusuppunga, una inatsit inuiaqatigiinnut takornariaqarnermik sullisisunut takornarianullu pitsaanerpaassariaqarmat. Taamaammat pingaruteqarluinnarpoq, suleriaqqinnissatsinni soqtigisaqaqatigiit assigiinngitsut tusarnaassagatsigit siunnersuutilu suliarinerani pissusissamisuunngitsoqassappat aaqqiinissamut ammanissarput. Maluginiarpara, ataatsimiititaliami suliarinissaanut piffissaqarluartugut kaammattutigerusupparalu, piffissaq atorluarneqassasoq tamatsinnut ajunngitsussaq anguniarlugu.

Siunnersuut taamatut oqaaseqaaserlugu Inuussutissarsiornermut- aamma Aatsitassarsiornermullu ataatsimiititaliami suliareqqinneqartussatut innersuupparput.